

ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД УКООПСПІАКИ
«ПОЛТАВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЕКОНОМІКИ І ТОРГІВЛІ»

Навчально-науковий інститут денної освіти
Кафедра правознавства

СИЛАБУС

навчальної дисципліни
«Право національної безпеки»
на 2022-2023 навчальний рік

Курс та семестр вивчення	1 курс, 1 семестр
Освітньо-професійна програма	Право
Спеціальність	081 Право
Галузь знань	08 Право
Ступінь вищої освіти	магістр

ПІБ НПП, який веде дану дисципліну,
науковий ступінь і вчене звання,
посада

Волошина Яна Леонідівна
кандидат юридичних наук,
доцент кафедри правознавства

Контактний телефон	+38(093) 218-98-38
Електронна адреса	y.leonidovna@gmail.com
Розклад навчальних занять	http://schedule.puet.edu.ua/
Консультації	очна http://www.pravo.puet.edu.ua/stud.php он-лайн: електронною поштою, пн-пт з 10.00-17.00
Сторінка дистанційного курсу	http://www2.el.puet.edu.ua/st/course/view.php?id=2313

Опис навчальної дисципліни

Мета вивчення навчальної дисципліни	Ознайомлення здобувачів вищої освіти із проблемами формування національної безпеки України, основними формами й видами безпеки в сучасному багатополіусному світі; формування глибоких знань теоретичних основ національної безпеки України та закономірностей функціонування системи її забезпечення, специфіки складових її структури з урахуванням основних принципів та сучасного стану національної безпеки держави.
Тривалість	4 кредити ЄКТС/120 годин (лекції 18 год., семінарські заняття 14 год., самостійна робота 88 год.).
Форми та методи навчання	Лекції та семінарські заняття в аудиторії, самостійна робота поза розкладом. Методи навчання – вербальні, наочні, практичні, дослідницькі, креативні – викладення наукового і навчального мультимедійного матеріалу з основних розділів, тем навчальної дисципліни на лекційних заняттях в аудиторії; закріплення, систематизація та узагальнення теоретичних знань, що були отримані під час лекційних занять, позааудиторного опрацювання рекомендованих джерел інформації та представлення результатів самостійної роботи в письмовій формі (навчальне (практичне) завдання), на семінарських/практичних заняттях та передсемінарських індивідуальних консультаціях; під час проведення інтелектуальних ігор, написання есе, доповідей та їх тез; аналіз ситуацій, дискусії, дебати, полеміки – обговорення проблемних питань, аргументація своєї думки та спростування думки пропонента; робота із ситуативними завданнями, розміщеними у дистанційному курсі.

Система поточного та підсумкового контролю	Поточний контроль: відвідування занять; захист домашнього завдання; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; доповіді з рефератами та їх обговорення; тестування; поточна модульна робота Підсумковий контроль: залік.
Базові знання	Наявність широких знань з теорії держави і права, юридичної деонтології, римського приватного права, юридичної психології
Мова викладання	Українська

Перелік компетентностей, які забезпечує дана навчальна дисципліна, програмні результати навчання

№ з/п	Компетентності, якими повинен оволодіти студент	Програмні результати навчання
<i>Загальні компетентності</i>		
1.	здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу (ЗК 1).	оцінювати природу та характер суспільних процесів і явищ, і виявляти розуміння меж та механізмів їх правового регулювання (РН 1).
2.	здатність генерувати нові ідеї (креативність) (ЗК 6).	обґрунтовувати правову позицію на різних стадіях правозастосування (РН 14).
3.	здатність працювати в міжнародному контексті (ЗК 9).	дискутувати зі складних правових проблем, пропонувати і обґрунтовувати варіанти їх розв'язання (РН 7).
<i>Спеціальні (фахові, предметні) компетентності</i>		
4.	здатність обґрунтовувати та мотивувати правові рішення, давати розгорнуту юридичну аргументацію (СК 6).	обґрунтовано формулювати свою правову позицію, вміти опонувати, оцінювати докази та наводити переконливі аргументи (РН 6).
5.	здатність ухвалювати рішення у ситуаціях, що вимагають системного, логічного та функціонального тлумачення норм права, а також розуміння особливостей практики їх застосування (СК 10).	мати практичні навички розв'язання проблем, пов'язаних з реалізацією процесуальних функцій суб'єктів правозастосування (РН 15).
6.	здатність самостійно готувати проекти нормативно-правових актів, обґрунтовувати суспільну обумовленість їх прийняття, прогнозувати результати їх впливу на відповідні суспільні відносини (СК 14).	інтегрувати необхідні знання та розв'язувати складні задачі правозастосування у різних сферах професійної діяльності (РН 17).
7.	здатність аналізувати сучасні виклики і загрози для людини і суспільства, виявляти причини їх настання та можливі наслідки, усвідомлюючи свій професійний обов'язок і соціальну значущість (ДСК 16).	вміти ідентифікувати сучасні виклики і загрози для людини і суспільства, виконувати обов'язки щодо їх нівелювання та усунення з урахуванням етичних норм і принципів професійної діяльності (ДРН 18).

Тематичний план навчальної дисципліни

Назва теми	Види робіт	Завдання самостійної роботи у розрізі тем
Модуль I. Теоретичні основи національної безпеки		
<p>Тема 1. Національна безпека України: основні категорії, поняття, принципи</p>	<p>Відвідування лекції; тестування; виконання завдань, передбачених планом самостійної роботи</p>	<p>Завдання 1. Питання для самостійного вивчення</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Інтереси суспільства, функції держави, права, свободи та обов'язки людини і громадянина у сфері національної безпеки. 2. Правові основи захисту прав і безпеки людини та громадянина. 3. Співвідношення прав суспільства на безпеку та прав людини і громадянина. 4. Проблеми правового визначення пріоритетів національних інтересів. 5. Принципи забезпечення захисту життєво важливих інтересів людини і громадянина, суспільства і держави від зовнішніх та внутрішніх загроз національній безпеці України. <p>Завдання 2. Скориставшись інформаційними джерелами, виконати практичні завдання:</p> <p>А. Скласти схему «Структура системи національної безпеки». Письмово визначити та охарактеризувати складові елементи системи національної безпеки.</p> <p>Б. Проаналізувавши основні та додаткові інформаційні джерела вивчення права національної безпеки, визначити основні підходи до розуміння сутності поняття «національна безпека» та їх авторів. Результати слід занести до таблиці.</p> <p>Завдання 3. Виконати тестування самоконтролю знань за темою.</p>
<p>Тема 2. Система забезпечення національної безпеки</p>	<p>Відвідування лекції; обговорення теоретичного питання на семінарському занятті; тестування; виконання завдань, передбачених планом самостійної роботи</p>	<p>Завдання 1. Питання для самостійного вивчення</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Становлення і розвиток системи забезпечення національної безпеки. 2. Становлення і розвиток системи державного управління у сфері національної безпеки, стратегія і тактика забезпечення національної безпеки. 3. Протидія міжнародному тероризму як фактор забезпечення національної безпеки. 4. Зовнішні та внутрішні чинники, що впливають на систему забезпечення національної безпеки. <p>Завдання 2. Скориставшись інформаційними джерелами, виконати практичні завдання:</p> <p>А. Схематично зобразити систему забезпечення національної безпеки України.</p> <p>Б. Скласти структурно-логічну схему «Система суб'єктів забезпечення національної безпеки». Письмово</p>

Назва теми	Види робіт	Завдання самостійної роботи у розрізі тем
		<p>розкрити сутність взаємозв'язків між суб'єктами забезпечення національної безпеки.</p> <p>Завдання 3. Виконати тестування самоконтролю знань за темою.</p>
<p>Тема 3. Нормативно-правове забезпечення національної безпеки</p>	<p>Відвідування лекції; тестування; виконання завдань, передбачених планом самостійної роботи</p>	<p>Завдання 1. Питання для самостійного вивчення</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Два рівні нормативної бази, якою керується система забезпечення національної безпеки. 2. Нормотворчість в системі забезпечення національної безпеки: її цілі та завдання. <p>Завдання 2. Скориставшись інформаційними джерелами, виконати практичні завдання:</p> <p>А. Використовуючи текст Закону України «Про національну безпеку України»: а) письмово запропонувати власні законодавчі пропозиції щодо внесення змін до цього закону; б) скласти пояснювальну записку, у якій слід обґрунтувати необхідність внесення таких змін.</p> <p>Б. Проаналізувавши текст Стратегії національної безпеки України, письмово охарактеризувати можливі проблеми її реалізації та скласти план заходів на 2020–2023 роки щодо виконання зазначеної Стратегії.</p> <p>Завдання 3. Виконати тестування самоконтролю знань за темою.</p>
<p>Тема 4. Сучасний стан та загрози національній безпеці</p>	<p>Відвідування лекції; обговорення теоретичного питання на семінарському занятті; тестування; виконання завдань, передбачених планом самостійної роботи</p>	<p>Завдання 1. Питання для самостійного вивчення</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Оцінка стану забезпеченості національної безпеки України. 2. Публічне управління в сфері національної безпеки. 3. Шляхи вдосконалення системи національної безпеки. 4. Захист конституційних прав людини та гарантування її особистої безпеки в умовах сучасних викликів та загроз. <p>Завдання 2. Скориставшись інформаційними джерелами, виконати практичні завдання:</p> <p>А. Проаналізувавши основні та додаткові інформаційні джерела вивчення права національної безпеки, письмово охарактеризувати систему індикаторів національної безпеки України та визначити їх граничні значення.</p> <p>Б. Скласти порівняльну таблицю «Реальні та потенційні загрози національній безпеці України». Заповнити таблицю за зразком.</p> <p>Завдання 3. Виконати тестування самоконтролю знань за темою.</p>

Назва теми	Види робіт	Завдання самостійної роботи у розрізі тем
Тема 5. Національна та міжнародна безпека: сутність, типологія, пріоритети	Обговорення теоретичного питання на семінарському занятті; тестування; виконання завдань, передбачених планом самостійної роботи; поточна модульна робота	<p>Завдання 1. Питання для самостійного вивчення</p> <p>1. Досвід правового регулювання у сфері національної безпеки країн-членів Європейського Союзу та інших іноземних держав.</p> <p>2. Адаптація національного законодавства у сфері національної безпеки до правових стандартів країн-членів Європейського Союзу та Організації Північноатлантичного договору.</p> <p>Завдання 2. Скориставшись інформаційними джерелами, виконати практичні завдання:</p> <p>А. Скласти структурно-логічну схему «Система міжнародних організацій в сфері забезпечення національної безпеки України». Письмово охарактеризувати компетенцію зазначених у схемі міжнародних організацій в сфері забезпечення національної безпеки України.</p> <p>Б. Оформивши у таблицю «Національна та міжнародна безпека: порівняльний аналіз», порівняти національну безпеку і міжнародну безпеку за визначеними критеріями.</p> <p>Завдання 3. Виконати тестування самоконтролю знань за темою.</p>
Модуль II. Система національної безпеки		
Тема 6. Економічна безпека	Відвідування лекції; обговорення теоретичного питання на семінарському занятті; тестування; виконання завдань, передбачених планом самостійної роботи	<p>Завдання 1. Питання для самостійного вивчення</p> <p>1. Характерні особливості економічної безпеки.</p> <p>2. Виклики, ризики, загрози економічній безпеці.</p> <p>3. Пріоритетні напрями та заходи забезпечення економічної безпеки.</p> <p>4. Система індикаторів енергетичної безпеки України.</p> <p>Завдання 2. Скориставшись інформаційними джерелами, виконати практичні завдання:</p> <p>А. Схематично зобразити структуру економічної безпеки країни, розкрити зміст її складових елементів.</p> <p>Б. Скласти таблицю, яка б ілюструвала класифікацію загроз економічній безпеці держави, письмово навести по три приклади кожного виду загроз.</p> <p>Завдання 3. Виконати тестування самоконтролю знань за темою.</p>
Тема 7. Політична безпека	Обговорення теоретичного питання на семінарському занятті; тестування; виконання завдань, передбачених планом самостійної роботи	<p>Завдання 1. Питання для самостійного вивчення</p> <p>1. Сучасні підходи до визначення поняття «політична безпека».</p> <p>2. Види політичної безпеки.</p> <p>3. Особливості політичної безпеки</p>

Назва теми	Види робіт	Завдання самостійної роботи у розрізі тем
		<p>України. Місце політичної безпеки в загальній системі національної безпеки України.</p> <p>Завдання 2. Скориставшись інформаційними джерелами, виконати практичні завдання:</p> <p>А. Скласти структурно-логічну схему «Структура механізму забезпечення політичної безпеки держави». Письмово визначити складові елементи механізму забезпечення політичної безпеки держави та проілюструвати взаємозв'язки між ними.</p> <p>Б. Заповнити таблицю «Класифікація загроз політичній безпеці держави» за зразком.</p> <p>Завдання 3. Виконати тестування самоконтролю знань за темою.</p>
Тема 8. Інформаційна безпека	Відвідування лекції; тестування; виконання завдань, передбачених планом самостійної роботи	<p>Завдання 1. Питання для самостійного вивчення</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Громадянин, суспільство, держава як головні об'єкти інформаційної безпеки. 2. Структурно-функціональні властивості національного інформаційного простору та зовнішнього і внутрішнього його середовища. 3. Теоретичні аспекти формування та функціонування системи забезпечення інформаційної безпеки України. <p>Завдання 2. Скориставшись інформаційними джерелами, виконати практичні завдання:</p> <p>А. Проаналізувавши основні та додаткові інформаційні джерела вивчення права національної безпеки, письмово обґрунтувати положення про те, що інформаційна безпека є складовою інших сфер національної безпеки держави.</p> <p>Б. Скласти таблицю, яка б містила перелік форм забезпечення інформаційної безпеки держави та розкривала їх сутність і особливості.</p> <p>Завдання 3. Виконати тестування самоконтролю знань за темою.</p>
Тема 9. Науково-технологічна безпека	Обговорення теоретичного питання на семінарському занятті; тестування; виконання завдань, передбачених планом самостійної роботи	<p>Завдання 1. Питання для самостійного вивчення</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Вступ сучасної цивілізації у постіндустріальну епоху. 2. Стратегія розвитку вищої освіти в Україні на 2022–2032 роки. 3. Індикатори та порогові рівні науково-технологічної безпеки. <p>Завдання 2. Скориставшись інформаційними джерелами, виконати практичні завдання:</p> <p>А. Відобразити у вигляді схеми систему управління науково-технологічним та інноваційним розвитком України.</p>

Назва теми	Види робіт	Завдання самостійної роботи у розрізі тем
		<p>Б. Проаналізувавши текст Стратегії розвитку сфери інноваційної діяльності на період до 2030 року, письмово визначити: а) актуальні проблеми реалізації цієї Стратегії; б) повноваження Національної ради України з питань розвитку науки і технологій; в) напрями (загальні та пріоритетні) вдосконалення державної політики в сфері забезпечення науково-технологічної безпеки України.</p> <p>Завдання 3. Виконати тестування самоконтролю знань за темою.</p>
Тема 10. Воєнна безпека	Відвідування лекції; тестування; виконання завдань, передбачених планом самостійної роботи	<p>Завдання 1. Питання для самостійного вивчення</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Різниця між поняттями «воєнна безпека» та «військова безпека». 2. Нормативно-правове забезпечення воєнної безпеки. 3. Обороздатність як фактор національної безпеки. 4. Важливість питань національної безпеки у більшості країн світу. 5. Стан воєнної безпеки як складова національної безпеки. <p>Завдання 2. Скориставшись інформаційними джерелами, виконати практичні завдання:</p> <p>А. Письмово здійснити порівняльний аналіз систем воєнної та військової безпеки держави. Визначити їх спільні та відмінні риси.</p> <p>Б. Схематично зобразити організаційну структуру сил оборони.</p> <p>Завдання 3. Виконати тестування самоконтролю знань за темою.</p>
Тема 11. Соціальна безпека	Відвідування лекції; тестування; виконання завдань, передбачених планом самостійної роботи	<p>Завдання 1. Питання для самостійного вивчення</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Суть соціальної структури суспільства як основи політичного життя та національної безпеки держави. 2. Великі соціальні групи як суб'єкти національної безпеки держави. 3. Національні відносини в багатонаціональних державах як індикатор стану національної безпеки держави. <p>Завдання 2. Скориставшись інформаційними джерелами, виконати практичні завдання:</p> <p>А. Заповнити таблицю «Класифікація загроз соціальній безпеці України» за зразком.</p> <p>Б. Схематично зобразити систему соціальної безпеки держави. Письмово охарактеризувати сучасний стан та перспективи соціальної безпеки в Україні.</p> <p>Завдання 3. Виконати тестування самоконтролю знань за темою.</p>

Назва теми	Види робіт	Завдання самостійної роботи у розрізі тем
Тема 12. Екологічна безпека	Відвідування лекції; обговорення теоретичного питання на семінарському занятті; тестування; виконання завдань, передбачених планом самостійної роботи; поточна модульна робота	<p>Завдання 1. Питання для самостійного вивчення</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Фактори, які впливають на екологічну безпеку. 2. Оцінка рівня сучасного стану екологічної безпеки України. 3. Екологічна безпека в системі національної безпеки держави. 4. Національні інтереси України в екологічній сфері. 5. Глобальні проблеми людства та місце в них екологічних проблем. <p>Завдання 2. Скориставшись інформаційними джерелами, виконати практичні завдання:</p> <p>А. Скласти порівняльну таблицю «Екологічні кризи та екологічні катастрофи» за зразком.</p> <p>Б. Заповнити таблицю «Джерела екологічної небезпеки» за зразком.</p> <p>Завдання 3. Виконати тестування самоконтролю знань за темою.</p>

Інформаційні джерела

1. Абрамов В. І., Ситник Г. П., Смолянюк В. Ф. Глобальна та національна безпека: підручник; за заг. ред. Г. П. Ситника. Київ : НАДУ, 2016. 784 с.
2. Глобальна та національна безпека: підручник / авт. кол. :В. І. Абрамов, Г. П. Ситник, В. Ф. Смолянюк та ін. / за заг. ред. Г. П.Ситника. Київ : НАДУ, 2016. 784 с.
3. Забезпечення національної безпеки за основними напрямками життєдіяльності України: навчальний посібник: у 2-х ч.: Ч. I / В. А. Омельчук, М. П. Стрельбицький, С. Г. Гордієнко та ін.; за заг. ред. А. М. Кислого і М. П. Стрельбицького. Київ : Міжрегіональна Академія управління персоналом, 2021. 304 с.
4. Кормич Л. І. Світовий політичний процес: глобальний та національний вимір : навч. посібник для студ. вищ. навч. закл., що навчаються за спец. «Політологія», «Міжнародне право», «Міжнародні відносини», «Соціологія» / Л. І. Кормич, М. А. Польовий ; НУ «ОЮА». Одеса : Фенікс, 2017. 240 с.
5. Основи стратегії національної безпеки та оборони держави : підруч. для використання у навч.-вихов. процесі / [О. П. Дузь-Крятченко та ін. ; за заг. ред. В. М. Телелима] ; Нац. ун-т оборони України ім. Івана Черняхівського, Каф. стратегії нац. безпеки та оборони. Вид. 3-тє, перероб. і допов. Київ : Вид. НУОУ ім. І. Черняхівського, 2015. 620 с.
6. Ситник Г. П. Державне управління у сфері національної безпеки (концептуальні та організаційно-правові засади) : підручник. Київ : НАДУ, 2012. 544 с.
7. Смолянюк В. Ф., Деменко О. Ф., Прибутько П. С. Основи національної безпеки України. Навчальний посібник. Київ : ПАЛИВОДА А.В., 2017. 140 с.
8. Франчук В. І. Теорія безпеки соціальних систем : підручник. 2-ге вид., перероб. і допов. / І. І. Франчук. Львів; Одеса : Фенікс, 2020. 224 с.

Програмне забезпечення навчальної дисципліни

1. Загальне програмне забезпечення:

Пакет програмних продуктів Microsoft Office, до якого входить програмне забезпечення для роботи з різними типами документів: текстами, електронними таблицями, презентаціями, базами даних тощо. Мережеві сервіси Google.

Основними й найбільш використовуваними складовими пакету Microsoft Office є:

1. Microsoft Word.
2. Microsoft Excel.
3. Microsoft Power Point.

2. Спеціалізоване програмне забезпечення комп'ютерної підтримки освітнього процесу:

1. Право національної безпеки : завдання для аудиторного тестування для студентів денної та заочної форм навчання спеціальності 081 «Право» / Я.Л. Волошина [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://10.0.0.176/>.

2. Право національної безпеки : дистанційний курс з дисципліни для студентів денної та заочної форм навчання спеціальності 081 «Право» / Я.Л. Волошина [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www2.el.puet.edu.ua/st/course/view.php?id=2313>.

Політика вивчення навчальної дисципліни та оцінювання

- Політика щодо термінів виконання та перескладання: завдання, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (75 % від можливої максимальної кількості балів за вид діяльності). Перескладання модулів відбувається із дозволу провідного викладача за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).
- Політика щодо академічної доброчесності: студенти мають свідомо дотримуватися «Положення про академічну доброчесність» (http://puet.edu.ua/sites/default/files/polozhennya_pro_akademichnu_dobrochesnist_2020.pdf); списування під час виконання поточних модульних робіт та тестування заборонено (в т. ч. із використанням мобільних девайсів). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час он-лайн тестування та підготовки практичних завдань в процесі заняття.
- Політика щодо відвідування: відвідування занять є обов'язковим компонентом. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, працевлаштування, стажування) навчання може відбуватись в он-лайн формі (Moodle) за погодженням із провідним викладачем.
- Політика зарахування результатів неформальної освіти: <http://puet.edu.ua/uk/neformalna-osvita>; [Положення про зарахування результатів неформальної освіти](#).

Оцінювання

Підсумкова оцінка за вивчення навчальної дисципліни розраховується через поточне оцінювання

Види робіт	Максимальна кількість балів
Модуль 1 (теми 1-5): відвідування лекції (0 балів); обговорення теоретичного питання на семінарському занятті (3 бали); тестування (0 балів); виконання завдань, передбачених планом самостійної роботи (2 бали); поточна модульна робота (21 бал)	40
Модуль 2 (теми 6-12): відвідування лекції (0 балів); обговорення теоретичного питання на семінарському занятті (3 бали); тестування (0 балів); виконання завдань, передбачених планом самостійної роботи (2 бали); поточна модульна робота (34 бали)	60
Разом	100

Шкала оцінювання здобувачів вищої освіти за результатами вивчення навчальної дисципліни

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за шкалою ЄКТС	Оцінка за національною шкалою
90-100	A	Відмінно
82-89	B	Дуже добре
74-81	C	Добре
64-73	D	Задовільно
60-63	E	Задовільно достатньо
35-59	FX	Незадовільно з можливістю повторного складання
0-34	F	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням навчальної дисципліни